

NOTAT

FÆRDELSSTYRELSEN

Dato: 21. januar 2008
J. nr.: 004-U05-7

Notat vedrørende de britiske erfaringer med liberalisering af postmarkedet

Oplysningerne i dette notat om det britiske postmarked er et sammendrag af rapporter, pressemeddelelser og regnskabsmeddelelser, der er offentliggjort i perioden 2006 til august 2007 af Storbritanniens postregulator "Postcomm", den befordringspligtige postvirksomhed "Royal Mail" og forbrugerorganisationen "Postwatch".

Storbritannien åbnede postmarkedet for fuld konkurrence den 1. januar 2006. Brevmarkedet blev dog allerede i april 2003 åbnet for distribution af såkaldt "bulkmail". "Bulkmail" er store partier af ensartede breve (eksempelvis 10.000 stk. eller mere) fra én afsender – bl.a. kontoudtog fra et pengeinstitut, adresse-rede reklameforsendelser (direct mail), o.l.

Royal Mail er udpeget til at være den postvirksomhed, der skal varetage den landsdækkende befordringspligt på det britiske marked.

Reguleringen af det britiske postmarked

Den britiske postlovgivning fra 2000 implementerer EU-postdirektivet fra 1997, og fastsætter bl.a. kravene til befordringspligten, herunder opgaver og pligter for posttilsynet, The Postal Service Commission, Postcomm, og forbrugerorganisationen Postwatch.

Såvel Postcomm som Postwatch er etableret som to uafhængige og selvstændige institutioner, der varetager hhv. tilsynet med postvirksomhederne og forbrugernes interesser på det britiske marked. Postcomm og Postwatch's virksomhed er 100 pct. finansieret via årlige licensbetalinger fra postbranchen – største bidragsyder er i sagens natur Royal Mail.

Postcomm fører tilsyn og fastsætter pligter overfor den befordringspligtige postvirksomhed "Royal Mail" med henblik på at sikre den universelle service i Storbritannien, bl.a. virksomheds takster, service, kvalitet og postbetjeningsnettet.

Endvidere forestår Postcomm udstedelse af licenser til andre postvirksomheder, der ønsker at operere indenfor det regulerede område (befordring af breve op til 350 gram), herunder tilsyn med disse virksomheders befordring.

Postwatch behandler klager fra brugerne (private og erhvervsdrivende) over postbefordringen hos såvel Royal Mail som de øvrige postvirksomheder. *Postwatch* udfører desuden landsdækkende brugerundersøgelser og fra de 9 regioner, hvor institutionen har kontorer – bl.a. brugertilfredshedsundersøgelser om postbetjeningsnettet, service, klager over postvirksomhederne, poststaksterne m.v.

Befordringspligten

Royal Mail er den befordringspligtige virksomhed i Storbritannien. Royal Mail skal - i lighed med Post Danmark - landsdækkende befordre breve og pakker, dag-til-dag til alle modtagere i landet mindst 6 dage pr. uge (pakker omdeles dog kun 5 dage pr. uge). Den kan nævnes, Postcomm for nylig i en kundertilfredshedsundersøgelse bl.a. har spurgt til, hvordan kunderne vil stille sig til, at der ikke længere blev omdelt post om lørdagen. Tilbage meldingen var generelt, at der ikke er det store behov for at modtage post om lørdagen.

Befordringspligten i Storbritannien omfatter - i lighed med Danmark - befordring i indlandet samt til og fra udlandet af adresserede breve, blade/aviser og kataloger op til 2 kg samt pakker op til 20 kg.

Royal Mail skal opfylde en række kvalitetskrav f.s.v. angår postbefordringen – bl.a. at 93% af brevene og pakkerne skal være omdelt til modtagerne dag-til-dag. Royal Mail skal endvidere tilbyde befordring af breve (som enkeltforsendelse) til en landsdækkende enhedstakst, der godkendes af Postcomm.

Herudover skal Royal Mail have et net af postbetjeningssteder (i dag ca. 14.000). Postbetjeningsnettet skal være forholdsvis tæt, idet brugerne på nationalt plan i gennemsnit ikke må have større afstand end 5 km i luftlinie til et betjeningssted. Hovedparten af postbetjeningsstederne drives i dag i samarbejde med lokale detailforretninger (den lokale købmand o.l.). Postkasser til indsamling af breve skal være opstillet i by- og i visse landområder i en tæthed, så ingen bruger har mere end 500 meter til en postkasse.

Royal Mail gruppen

Royal Mail gruppen ejes 100 pct. af den britiske stat.

Udover levering af universel postservice i Storbritannien er Royal Mail også en betydelig aktør på såvel det europæiske som det internationale postmarked, dels via samarbejdsaftaler og dels via ejerskab i postselskaber.

Royal Mail gruppen består af bl.a. følgende selskaber:

- *Royal Mail* er den befordringspligtige postvirksomhed i Storbritannien, der hver arbejdsdag omdeler ca. 83 millioner breve og pakker til ca. 27 millioner husstande. Royal Mail udgiver endvidere på vegne af den britiske stat frimærker.
- *General Logistics Systems B.V. (GLS)* er et paneuropæisk selskab, der leverer pakke- og ekspreservices samt value-added logistikløsninger (selskabet er registreret i Holland). GLS opererer også i Danmark.
- *Parcelforce Worldwide* leverer indsamling og omdeling af kurerpakker i såvel Storbritannien som på verdensplan til private og erhvervsdrivende.
- *Post Office Limited* driver det landsdækkende netværk af posthuse og postbetjeningssteder i Storbritannien. Udover at betjene kunderne med almindelige postforretninger tilbyder "The Post Office" også kunderne finansielle services: forsikringer, bankforretninger, betalingsformidling, kontantformidling og transport af kontanter, samt bestilling af rejser. Endelig yder "The Post Office" information til borgerne om staten.

Royal Mail er af Postcomm pålagt en stram prisregulering for breve op til 100 gram. Taksten for et almindeligt brev op til 100 gram, der skal befordres landsdækkende til enhedstakst, har således været fastfrosset i flere år – Royal Mail har dog i 2007 fået mulighed for en mindre regulering af taksten.

Postmarkedet i Storbritannien 2006/07

Værdien af postmarkedet i Storbritannien er opgjort til £6,6 milliarder, og mængden er i perioden opgjort til 21,9 milliarder stk. adresserede forsendelser. Generelt er postmængderne i perioden faldet med ca. 2 pct., hvilket i det væsentligste skyldes substitution på brevområdet (overgang til elektronisk kommunikation). Der har dog i perioden været vækst i mængderne på andre postprodukter, der har medvirket til reduktion af det generelle fald i postmængderne – bl.a. en stigning på pakkeområdet grundet vækst i internethandel og vækst i markedet for visse direct mail produkter.

Iflg. Royal Mail afsendes 87 pct. af postmængderne i Storbritannien af erhvervslivet, heraf modtager de private husholdninger ca. 60 pct. og 27 pct. modtages af andre erhvervsdrivende. De private husholdninger tegner sig for ca. 13 pct. af postmængden – ca. 10 pct. sendes til andre private husholdninger, og 3 pct. sendes til erhvervslivet.

Postoperatører i Storbritannien

I september 2007 var der i Storbritannien 18 postvirksomheder inkl. Royal Mail, der havde modtaget licens fra Postcomm til postbefordring af adresserede breve op til 350 gram.

Efter liberaliseringen af postmarkedet i 2006 offentliggjorde Postcomm i en pressemeddelelse fra april 2007 bl.a., at postliberaliseringen i Storbritannien ikke blev et "big bang".

Royal Mail er den absolut dominerende virksomhed på det engelske postmarked, da virksomheden befordrer 99 pct. af den samlede adresserede brev-mængde indenfor det regulerede område (adresserede breve der vejer op til 350 gram og som koster mindre end £1 at få postbefordret). Postcomm har i den forbindelse oplyst, at Royal Mails dominans på det britiske postmarked er højere end Deutsche Post og TPG's dominans på hhv. det tyske og hollandske postmarked.

Iflg. Postcomm befordrede de konkurrerende postvirksomheder i 2006-07 kun 35 millioner adresserede forsendelser "end-to-end", hvilket er en mindre mængde end i 2005-06. De nye postvirksomheder har iflg. Postcomm indtil videre kun vist interesse for at yde end-to-end service i begrænsede geografiske områder.

Udover de deciderede postvirksomheder er der i England opstået et marked for et antal virksomheder, der har specialiseret sig i indsamling og sortering af post – disse virksomheder har indgået særlige "indleveringsaftaler" med Royal Mail. Virksomhederne indsamler post hos erhvervsdrivende og institutioner, der afsender store mængder af breve, blade o.l. – virksomhederne indsamler og sorterer posten for endelig at indlevere den forsorterede post i konsoliderede partier fra flere afsendere til postbefordring hos Royal Mail. Postafsenderne opnår ved brug af virksomheder, der har "indleveringsaftaler" med Royal Mail en lavere posttakst, end den som enkeltvirksomhed ville kunne opnå ved selv at indlevere posten til befordring hos Royal Mail. I Danmark findes der enkelte virksomheder, der opererer på dette marked – særligt for så vidt angår markedet for distribution af uge- og månedsblade fra mindre udgivere.

Postcomm har oplyst, at post, der var omfattet af "indleveringsaftaler" med Royal Mail for 2006/07, udgjorde 2,4 milliarder forsendelser eller ca. 11,8 pct. af den samlede postmængde.

Har konkurrencen påvirket Royal Mail ?

Royal Mail's økonomiske resultat for 2006/07 var svagere end det foregående år. Driftsoverskuddet faldt til £194 millioner mod £344 millioner året før. Årsagen hertil er bl.a. stagnerende omsætning, stigende omkostninger og fald i brevmængderne grundet øget brug af elektroniske løsninger. På det regulerede brevmarked (op til 350 gram) havde Royal Mail et driftstab på £29 millioner mod et overskud på £168 millioner i 2005/06.

Kvalitetsmæssigt har Royal Mail forbedret sig. Royal Mail har for 2006/07 opfyldt 11 af i alt 12 fastsatte kvalitetsmål sammenholdt med 10 ud af 16 i 2005/06.

Statsstøtte

Den britiske stat yder bl.a. støtte til "The Post Office Limited" til opretholdelse og drift af det landsdækkende net af posthuse og postbetjeningssteder. EU-Kommissionen har i marts 2007 godkendt, at den britiske stat i perioden 2007/08 støtter netværket med €460 millioner. Det skal i den forbindelse nævnes, at det britiske netværk af posthuse og postbetjeningssteder udover postforretninger også udfører en række offentlige services for staten – bl.a. kontant- og betalingsformidling samt borgerservices for staten. Herudover leverer netværket også i stigende omfang forskellige forretningsmæssige services til borgerne bl.a. – bank- og forsikringservices, salg af lotteri, valutaveksling og telefonprodukter.

EU-Kommissionen har i november 2007 meddelt den britiske stat, at kommissionen vil undersøge fire forskellige lånearrangementer, som Royal Mail gruppen har indgået med staten i perioden 2001 til 2007.

Herudover har kommissionen en verserende sag mod Storbritannien, Tyskland og Sverige om landenes implementering af 6. momsdirektiv, idet de pågældende lande har forskellig praksis for, hvilke typer af postforsendelser der er belagt med moms – eksempelvis har Sverige fuld moms på alle postforsendelser, hvorimod Storbritannien og Tyskland i lighed med Post Danmark har momsfritagelse for postforsendelser omfattet af befordringspligten.